

می‌خواهم سر به تن دهه هشتادی‌ها نباشد!

دکتر
محمدصادق
باطنی

نوجوانی سن بلوغ است؛ سن بزرگ‌ترین تحولات در زندگی انسان؛ سن تلاش برای یافتن مهم‌ترین

سؤالات زندگی؛ سن بحران هویت؛ سن پرسیدن این سؤال از خود که «من کیستم؟» اگر نوجوان در این سن، پاسخ مناسبی برای این سؤالات پیدا نکند، بسیار بعید است که در سنی بالاتر بتواند راه را از چاه تشخیص بدهد.

از سوی دیگر، اساساً نوجوان به دنبال سرگرمی است و در این دوران، مهم‌ترین ابزار او برای یافتن این سرگرمی رسانه‌هاست. در این میان همواره سینمای یکی از مهم‌ترین ابزارهای رسانه‌ای برای جذب مخاطبان نوجوان بوده است. سینمایی که رویا می‌سازد، همذات‌پنداری برمی‌انگیزد و نخستین بذرهاورهای ریشه‌دار را در بطن آدمی می‌نشاند.

چه نیکوست که سینمای ما پاسخ دهد که برای یکی از مهم‌ترین مخاطبان‌ش چه کرده است؟ چقدر فیلم‌های نوجوان‌پسند ساخته است؟ چقدر نقش اول فیلم‌هایش را از میان نوجوانان انتخاب کرده است؟ چقدر در ترسیم دنیای داستان‌های این سینما، نقش‌های اصلی را به نوجوانان سپرده است؟ اصلاً یک نوجوان ایرانی چقدر می‌تواند خودش، نیازهایش و رویاهایش را در آینه سینمای ایران تماشا کند؟

برای درک عمق فاجعه بد نیست قدری مقایسه کنیم! مقایسه مضامین تولیدات سال‌های گذشته سینمای ایران با تولیدات کارخانه رویاپردازی آمریکا، «هالیوود»، کارخانه‌ای که هر سال پر فروش‌ترین آثارش یا «نوجوان‌پسند» هستند یا «نوجوان‌محور». بد نیست برخی فیلم‌های سال‌های نزدیک این سینما را از نظر بگذرانیم؛ هری پاتر، عطش مبارزه، پرسبی جکسون، ارباب حلقه‌ها، انجمن شاعران مرده، هزارتوی فان و...

حال قدری بیابیم سراغ سینمای خودمان، کمی با خود خلوت کنیم... و آثار سال‌های گذشته سینمای ایران را به یاد بیاوریم. نوجوان محور بودن و نوجوان‌پسند بودن پیشکش؛ در بخش اعظمی از فیلم‌های سینمای ایران حتی در نقش‌های فرعی فیلم هم اثری از یک نوجوان پیدا نمی‌شود.

با یک حساب سرانگشتی می‌بینیم کمتر از ۵ درصد کل تولیدات یک سال سینمای ایران به حوزه نوجوان اختصاص دارد؛ واقعیتی که بیشتر به یک کابوس شبیه است. سهم یکی از مهم‌ترین و مستقیم‌ترین مخاطبان سینمای ایران از این سینما به ۵ درصد هم نمی‌رسد! انگار سینمای ایران می‌خواهد سر به تن دهه هشتادی‌ها نباشد! تازه این مشکل را هم حل کردیم باید برویم سراغ مشکل بعدی که آیا اساساً این سینما برای مخاطبان نوجوان ما جذاب است؟ چقدر می‌شود صفت «نوجوان‌پسند بودن» را به فیلم‌های ایرانی اطلاق کرد؟

و این حقیقت کتمان شدنی نیست که ما پاسخ درستی برای خواسته درست دهه هشتادی‌ها و نوجوانان خود نداریم.

کلاف

ضمیمه نوجوان

شماره ۲ ■ ۱۷ بهمن ۱۳۹۸

نوجوان
کلاف

برای پرونده این شماره، رقتیم سراغ بررسی فیلم‌ها و برنامه‌های تلویزیونی مخصوص نوجوان‌ها از ابتدای انقلاب تا همین امروز

نقدی بر وضعیت سینمای نوجوان

بیست و یک سال بعد!

لحن صدای آقای خردمندان بی‌شبهت به شخصیت هاشم سریال «از سرنوشت» نیست. همانقدر پرجنب و جوش ولی با صبر و حوصله بیشتر. با وجود مشغله کاری زیاد، خواسته ما را لیبیک گفتند و نقدی در مورد فیلم و سینمای حوزه نوجوان ارائه کردند. با وجود این نقد جدی و درست کارگردان «بیست و یک روز بعد» و نبود حتی یک فیلم نوجوان در جشنواره فجر امسال، شاید تا ۲۱ سال بعد هم نمی‌توان امید به سینمای نوجوان داشت.

« کیفیت تولیدات

سطح کیفی آثار نوجوان در این سال‌ها به شدت پایین بوده است. سینمای ما در حوزه نوجوان به شدت محافظه‌کار شده. بخش خیلی مهمی از حوزه نوجوان مسائل بلوغ است، ولی با سانسور کلی این مساله مواجه می‌شویم. در صورتی که در سطح جهانی این‌طور نیست. برای مثال در جشنواره فیلم برلین بخش ویژه‌ای دارد که به‌طور جدی به بحث بلوغ پرداخته می‌شود، چون این مساله بحرانی و دربرگیرنده هویت و شکل‌گیری شخصیت نوجوان است. از طرفی متأسفانه تاپای نوجوان وسط می‌آید برخی می‌خواهند سیاه‌نمایی کنند. بالاخره انسان با امید زندگی می‌کند و تا زمانی که از عقل و خلاقیت پیروی می‌کند کمتر امکان شکست وجود دارد.

« سطحی‌نگری

کارگردان‌ها وقتی سراغ قشر نوجوان می‌روند به موضوعات ساده، نیازهای دم‌دستی و سطحی نوجوان می‌پردازند و به ریزه‌کاری‌های این حوزه اهمیتی نمی‌دهند و مسائل حوزه کودک را وارد حیطه نوجوان می‌کنند. معضل این سال‌های سینمای ایران سطحی‌انگاری کودک و نوجوان است یعنی سطح هوش مخاطب نوجوان را بسیار پایین می‌بینند. در حالی که خود من نوجوانان بسیار باهوش و توانمندی را می‌شناسم.

« عدم شناخت

نوجوان آثار به روز هالیوود و کارهای خوب در سطح دنیا را از نزدیک می‌بیند و به راحتی در دسترس او قرار دارد. خب این فیلم‌های نیازهای ذهنی و روحی آنها را برطرف می‌کند. این سینما به نوجوان احترام می‌گذارد و مخاطب نوجوان را بسیار ریزبین، باهوش و با سواد می‌بیند و بیشترین و پرهزینه‌ترین فیلم‌های دنیا، پویانمایی‌های چند میلیون دلاری، آثار علمی-تخیلی در جهان اتفاقاً مختص نوجوانان است؛ چون معتقدند باید روی این نسل سرمایه‌گذاری صورت بگیرد و آینده جامعه و بلکه جهان را این نسل می‌سازد. در صورتی که ۸۰ درصد از فیلم‌های ایرانی در این حوزه دارای روابط علی و معلولی ضعیف است و خود کارگردان از هوش سطحی برخوردار است. متأسفانه کسانی که در حوزه فیلم بزرگسال موفق نشده‌اند پا به عرصه فیلم نوجوان می‌گذارند در صورتی که این حوزه ظرافت و ریزبینی بیشتری می‌طلبد.

کاشی‌ها

آدرس: مشهد- احمدآباد- ابوذر غفاری ۱- پلاک ۵۵
تلفن: ۰۵۱۳۸۴۶۸۲۵۰-۴

برگ سبز خودرو سواری سایپا 1325X
مدل ۱۳۹۱، به رنگ سفید، به شماره انتظامی ۲۴د۷۹۷-۲۸-ایران ۱۳، شماره موتور 4624902، شماره شاسی S1422291327969 به نام رسول بهمانی مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

سند کمیته خودرو وانت مزدا تیپ پی ۲۰۰۰ آی
مدل ۱۳۸۴، به رنگ نقره‌ای متالیک، به شماره انتظامی ۲۸ج۲۷-۲۸-ایران ۱۳، شماره موتور 483461 و شماره شاسی 84NSPE05982 به مالکیت گروه بهمن، مستاجر عباس دادخواه تهرانی مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

برگ سبز خودرو کامیونت ون نیسان تیپ ۲۴۰۰
مدل ۱۳۸۳، به رنگ آبی روغنی، به شماره انتظامی ۱۴۰۷۴۳-۱۴-ایران ۲۳، شماره موتور 238551 و شماره شاسی D33398 به نام محمد حسین مرادی قهقر بجانی مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.